

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond
regionálneho rozvoja

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

MINISTERSTVO
PŔDOHOSPODÁRSTVA
A ROZVOJA VIDIEKA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Manuál pre informovanie a komunikáciu IROP 2014 - 2020

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Riadiaci orgán pre Integrovaný regionálny operačný program

Verzia 1.2, platná od 06.12.2018

Schválil: Ing. Marek Mitošinka

generálny riaditeľ

sekcia programov regionálneho rozvoja

.....
podpis

Obsah

Úvod	2
1 Právny rámec.....	3
2 Povinnosti prijímateľov a povinné nástroje informovania a komunikácie	4
3 Technické pravidlá používania loga a grafických prvkov	5
4 Technické vlastnosti nástrojov informovania a komunikácie	6
5 Zoznam projektov, ktoré boli spolufinancované z EŠIF.....	8
6 Pokyny pri označovaní majetku a spotrebného materiálu.....	9
7 Zoznam príloh.....	10

Úvod

Manuál pre informovanie a komunikáciu („manuál“) je určený prijímateľom, ktorí získali nenávratný finančný príspevok („NFP“) z Európskych štrukturálnych a investičných fondov („EŠIF“) v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu („IROP“). Slúži na zadeinovanie minimálnych štandardov a jednotného postupu v oblasti informovania a komunikácie. Jeho obsahom sú povinnosti v oblasti informovania a komunikácie o projektoch realizovaných za pomoci prostriedkov z IROP, vrátane správneho používania loga IROP, loga Európskej únie („EÚ“) a loga Riadiaceho orgánu pre IROP („RO“), ktorým je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky („MPSR SR“). IROP je programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z EŠIF v oblasti dosiahnutia udržateľného rozvoja SR, ktorý vytvára predpoklady pre rast kvality života na roky 2014-2020.

Manuál je vypracovaný v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006, s vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 821/2014 z 28. júla 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá pre prevod a správu programových príspevkov, podávanie správ o finančných nástrojoch, technické vlastnosti informačných a komunikačných opatrení týkajúcich sa operácií a systém na zaznamenávanie a uchovávanie údajov a s Komunikačnou stratégiou IROP, schválenou Monitorovacím výborom pre IROP dňa 23. mája 2017.

Na základe podpisu zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku („zmluva“) sú prijímatelia počas jej platnosti a účinnosti povinní dodržiavať podmienky pre informovanie a komunikáciu v súlade s platným manuálom. V prípade, že požiadavky v tejto oblasti nebudú splnené, môže dôjsť zo strany RO k odstúpeniu od zmluvy a k odobratiu finančných prostriedkov.

Prijímatelia sú povinní riadiť sa aktuálnou verziou tohto manuálu. Aktuálna verzia tohto manuálu s prílohou je zverejnená na webovom sídle www.mpsr.sk.

1 Právny rámec

1. Manuálu a aktivít, ktoré sú v ňom obsiahnuté sa dotýkajú predovšetkým tieto právne akty:
  - a) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „*všeobecné nariadenie*“);
  - b) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011 (ďalej len „*nariadenie o ENRF*“);
  - c) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 821/2014 z 28. júla 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá pre prevod a správu programových príspevkov, podávanie správ o finančných nástrojoch, technické vlastnosti informačných a komunikačných opatrení týkajúcich sa operácií a systém na zaznamenávanie a uchovávanie údajov;
  - d) Zákon č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon o príspevku z EŠIF*“);
  - e) Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „*zákon o finančnej kontrole*“);
  - f) Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „*zákon o slobode informácií*“);
  - g) Zákon č. 275/2006 Z. z. o informačných systémoch verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
  - h) Zákon č. 212/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov;
  - i) Zákon 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení neskorších predpisov;
  - j) Systém riadenia Európskych a štrukturálnych fondov pre programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej len ako „*Systém riadenia EŠIF*“);
  - k) Výnos Ministerstva financií Slovenskej republiky 55/2014 zo 4. marca 2014 o štandardoch pre informačné systémy verejnej správy.
2. Na vykonávanie nariadení EK vydáva delegované a implementačné akty, ktoré riešia jednotlivé aspekty upravené v legislatíve EÚ. Zároveň podrobná úprava niektorých

skutočností môže byť bližšie špecifikovaná v rámci usmernení Európskej Komisie (ďalej len „EK“). Uvádzaná legislatíva poskytuje základný prehľad relevantnej legislatívy vo vzťahu k ustanoveniam Systému riadenia EŠIF. Záväzné a oficiálne znenie právnych aktov je zverejnené v Úradnom vestníku Európskej únie dostupnom na internetovej adrese: <http://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=sk>.

3. Ostatné právne akty sú uvedené v Systéme riadenia EŠIF, Kapitola 1.1 Legislatíva EÚ a SR.

2 Povinnosti prijímateľov a povinné nástroje informovania a komunikácie

Jednou z povinností prijímateľa pri implementácii projektov IROP je v zmysle nariadenia EÚ č. 1303/2013 aj vykonávanie opatrení v oblasti informovania a komunikácie. Nariadenie EÚ č. 1303/2013 definuje v oblasti informovania a komunikácie, okrem povinností RO, aj zodpovednosť prijímateľov v súvislosti s opatreniami zameranými na verejnosť. Prijímateľ je zodpovedný za zabezpečenie informovania verejnosti a tých, ktorí sa zúčastňujú na projekte, o zdrojoch financovania projektu.

Všetky informačné a komunikačné aktivity uskutočnené prijímateľom oznamujú podporu poskytnutú projektu z fondov zobrazením:

- loga Európskej únie (ďalej len „logo EÚ“), t.j. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“.

Počas realizácie projektu prijímateľ informuje verejnosť o podpore získanej z fondov tým, že:

- uverejní na **webovom sídle** prijímateľa, ak takéto webové sídlo existuje, krátky opis projektu zodpovedajúci úrovni podpory vrátane jej cieľov a výsledkov a zdôrazní finančnú podporu z EÚ;
- postaví na mieste ľahko viditeľnom verejnosťou dočasný pútač stanovenej veľkosti (ďalej **veľkoplošný pútač**) pre každý projekt, ktorý spĺňa tieto kritériá:
  - a) celková výška NFP na projekt je vyššia ako 500 000,- EUR a zároveň
  - b) projekt spočíva vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností.Technické vlastnosti a náležitosti veľkoplošného pútača sú bližšie rozpracované v kapitole 4.1 tohto manuálu;
- najneskôr tri mesiace po ukončení projektu IROP postaví prijímateľ na mieste ľahko viditeľnom verejnosťou **stálu tabuľu** trvanlivej podoby z hodnotnejšieho materiálu pre každý projekt, ktorý spĺňa tieto kritériá:
  - a) celková výška NFP na projekt je vyššia ako 500 000,- EUR a zároveň
  - b) projekt spočíva v zakúpení fyzického objektu alebo vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností.Technické vlastnosti a náležitosti stálej tabule sú bližšie rozpracované v kapitole 4.2 tohto manuálu;
- pri projekte IROP, ktorého celková výška NFP nepresiahne 500 000,- EUR a pri projekte, ktorý nespočíva vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností s celkovou výškou NFP nad 500 000,- EUR, umiestni aspoň jeden **plagát** s informáciami o projekte na mieste ľahko viditeľnom verejnosťou (napr. vstupné priestory budovy). Plagát má byť umiestnený v mieste realizácie aktivít projektu.

Technické vlastnosti a náležitosti plagátu sú bližšie rozpracované v kapitole 4.3 tohto manuálu.

Prehľadná tabuľka pre používanie pútačov, plagátov a tabúľ

Typ informačného nástroja	Typ projektu
Veľkoplošný pútač	Pre infraštruktúrne a stavebné projekty, kde je celková výška NFP vyššia ako 500 000,- EUR
Stála tabuľa	Pre projekty, kde je celková výška NFP vyššia ako 500 000,- EUR a zároveň projekt spočíva v zakúpení fyzického objektu alebo vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností
Plagát	Pre projekty, kde je celková výška NFP 500 000,- EUR a menej a pre projekty s celkovou výškou NFP nad 500 000,- EUR, ktoré nie sú infraštruktúrneho a stavebného charakteru

3 Technické pravidlá používania loga a grafických prvkov

V zmysle nariadenia EÚ č. 1303/2013 má riadiaci orgán, sprostredkovateľský orgán („SO“) a prijímateľ povinnosť dodržiavať základné princípy jednotnej prezentácie definované v prílohe č. 1 Dizajn manuál Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020 (ďalej len „dizajn manuál“), čím bude podporovaná vizuálna identita operačného programu počas celého programového obdobia. Dizajn manuál ako aj logá na stiahnutie sú prístupné aj na webom sídle www.mpsr.sk.

Na komunikáciu financovania z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja sa používa predovšetkým znak Európskej únie doplnený názvom EURÓPSKA ÚNIA a označením fondu (Európsky fond regionálneho rozvoja). Logo EÚ sa prioritne používa s logom IROP a logom MPRV SR (viď. dizajn manuál).

Pre všetky komunikačné nástroje, ktoré nie sú definované v časti 3. platí:

1. logo EÚ je vždy zreteľne viditeľné a umiestnené na nápadnom mieste. Jeho umiestnenie a veľkosť musia byť primerané vzhľadom na veľkosť použitého materiálu alebo dokumentu;
2. z dôvodu zabránenia zvýšenej propagácii samotného prijímateľa musia byť informácie o prijímateľovi obmedzené na uvedenie názvu prijímateľa, kontaktu na prijímateľa, prípadne loga prijímateľa. Iné stručné informácie o prijímateľovi je možné uviesť iba v súvislosti s popisom aktivít projektu;
3. názov projektu, cieľ projektu, logo EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“) zaberajú prinajmenšom 25 % plochy komunikačného nástroja.

Ak sú okrem loga EÚ zobrazené iné logá, žiadne logo nesmie byť väčšie ako logo EÚ (pokiaľ ide o výšku alebo šírku).

Znak EÚ musí byť zreteľne viditeľný a umiestnený na nápadnom mieste. Jeho umiestnenie a veľkosť musia byť primerané vzhľadom na veľkosť použitého materiálu alebo dokumentu. V prípade drobných propagačných predmetov (napr. pero, USB kľúč) sa povinnosť uviesť odkaz na fond neuplatňuje.

Logo EÚ sa na webových stránkach zobrazuje vždy vo farbe. Logo EÚ je pri návšteve webovej stránky vždy viditeľné v rámci plochy zobrazenej digitálnym zariadením bez toho, aby sa používateľ musel posúvať na webovej stránke smerom nižšie.

Na všetkých ostatných médiách sa farba použije vždy, keď je to možné, pričom čiernobiela verzia sa nevyklučuje, ale môže sa používať iba v odôvodnených prípadoch pri zachovaní vizualizácie znaku (napr. čiernobiela verzia inzercie).

4 Technické vlastnosti nástrojov informovania a komunikácie

4.1 Veľkoplošný pútač

Časové podmienky inštalácie veľkoplošného pútača

Od začatia fyzickej realizácie aktivít projektu a počas celej doby realizácie aktivít projektu prijímateľ zabezpečí osadenie veľkoplošného pútača na mieste realizácie aktivít projektu, ktorý spĺňa tieto podmienky:

- celková výška NFP poskytnutého na projekt presahuje 500 000,- EUR a zároveň
- projekt slúži na financovanie infraštruktúry alebo stavebných činností.

Rozmery a umiestnenie veľkoplošného pútača

Prijímateľ umiestni veľkoplošný pútač na mieste realizácie projektu ľahko viditeľnom verejnosťou. Ak sú predmetom projektu stavebné činnosti, ktoré sa nevykonávajú na jednom súvislom území, ale sa vykonávajú na rozličných miestach (napr. rekonštrukcia rôznych úsekov cestnej infraštruktúry), tak prijímateľ je povinný umiestniť veľkoplošný pútač na každom z týchto samostatných miest realizácie hlavných aktivít projektu.

Rozmery pútača, ako aj ich počet, budú prispôbené charakteru projektu a výške NFP schválenej na projekt.

- Minimálne rozmery pútača: 2000 x 1500 mm.

Na pútači musia byť uvedené nasledovné informácie, pričom spolu budú zaberat' prinajmenšom 25 % plochy pútača:

- názov projektu
- popis cieľa projektu
- logo EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“).

Pútač musí ďalej obsahovať:

- logo IROP
- logo MPRV SR
- názov prijímateľa
- logo MZ SR (platí iba pre prioritnú os 2, špecifický cieľ 2.1.2 a 2.1.3)
- logo MK SR (platí iba pre prioritnú os 3).

Pútač môže obsahovať:

- ďalšie logo, resp. logá (napr. logo prijímateľa), pričom žiadne logo nesmie byť väčšie ako logo EÚ (pokiaľ ide o výšku alebo šírku).

Vzor veľkoplošného pútača je súčasťou dizajnu manuálu.

4.2 Stála tabuľa

Časové podmienky inštalácie stálej tabule

Prijímateľ zabezpečí inštaláciu stálej tabule trvanlivejšej podoby z hodnotnejšieho materiálu najneskôr do 3 mesiacov od ukončenia projektu, pre každý projekt, ktorý spĺňa tieto kritériá:

- celková výška NFP presahuje 500 000,- EUR a zároveň
- projekt spočíva v zakúpení fyzického objektu alebo vo financovaní infraštruktúry alebo stavebných činností.

Rozmery a umiestnenie stálej tabule

Stála tabuľa sa umiestňuje na ľahko verejnosti viditeľnom mieste (na novopostavených, alebo zrekonštruovaných objektoch), ktoré sú prístupné širokej verejnosti (inštitúcia, budova, objekt slúžiaci na podnikanie atď.) tak, aby nenarušila ráz a charakter objektu s ohľadom predovšetkým na historické a stavebné prvky.

- Minimálne rozmery stálej tabule: 400 x 300 mm
- Musí mať trvanlivé vyhotovenie, pričom odporúčanými materiálmi sú napr. leštený kameň, sklo, bronz alebo iný kov, plast a pod.

Na stálej tabuli musia byť uvedené nasledovné informácie, pričom spolu budú zaberat' prinajmenšom 25% plochy tabule:

- názov projektu
- popis cieľa projektu
- logo EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“).

Stála tabuľa musí ďalej obsahovať:

- logo IROP
- logo MPRV SR
- názov prijímateľa
- dátum začatia projektu
- dátum ukončenia projektu
- nenávratný finančný príspevok
- logo MZ SR (platí iba pre prioritnú os 2, špecifický cieľ 2.1.2 a 2.1.3)
- logo MK SR (platí iba pre prioritnú os 3).

Stála tabuľa môže obsahovať:

- ďalšie logo, resp. logá (napr. logo prijímateľa), pričom žiadne logo nesmie byť väčšie ako logo EÚ (pokiaľ ide o výšku alebo šírku).

Vzor stálej tabule je súčasťou dizajnu manuálu.

4.3 Plagát

Časové podmienky inštalácie plagátu

Pri projektoch, ktorých celková výška NFP nepresahuje 500 000,- EUR a pri projektoch s celkovou výškou NFP nad 500 000,- EUR, ktoré nie sú infraštruktúrneho a stavebného charakteru, prijímateľ zabezpečí inštaláciu plagátu, ktorý bude vyvesený počas realizácie projektu.

Rozmery a umiestnenie plagátu

Prijímateľ umiestni aspoň jeden plagát (vždy v papierovej alebo ekvivalentnej forme) na ľahko viditeľnom mieste realizácie projektu (na novopostavených, alebo zrekonštruovaných objektoch), ktoré sú prístupné širokej verejnosti (napr. vstupné priestory budovy, objektu slúžiacemu na podnikanie, alebo na strojach, atď.).

- Minimálne rozmery plagátu: 420 x 297 mm (A3).

Na plagáte musia byť uvedené nasledovné informácie, pričom spolu budú zaberat' prinajmenšom 25 % plochy tohto plagátu:

- názov projektu
- popis cieľa projektu
- logo EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“).

Plagát musí ďalej obsahovať:

- logo IROP
- logo MPRV SR
- názov prijímateľa
- nenávratný finančný príspevok
- výšku finančnej podpory z EÚ
- logo MZ SR (platí iba pre prioritnú os 2, špecifický cieľ 2.1.2 a 2.1.3)
- logo MK SR (platí iba pre prioritnú os 3).

Plagát môže obsahovať:

- ďalšie logo, resp. logá (napr. logo prijímateľa), pričom žiadne logo nesmie byť väčšie ako logo EÚ (pokiaľ ide o výšku alebo šírku).

Vzor plagátu je súčasťou dizajnu manuálu.

5 Zoznam projektov, ktoré boli spolufinancované z EŠIF

1. Táto kapitola definuje pravidlá pre RO pre zverejňovanie zoznamu projektov na zastrešujúcich webových sídlach.
2. Zoznam projektov musí obsahovať:
  - a) Meno príjemcu (iba právnické osoby; neuvádzať mená fyzických osôb);
  - b) Názov projektu;
  - c) Zhrnutie projektu;
  - d) Dátum začiatku projektu;
  - e) Dátum ukončenia projektu (očakávaný dátum fyzického dokončenia alebo úplnej realizácie projektu);

- f) Celkové oprávnené výdavky pridelené na projekt RO pritom definuje obsah opisu projektu v nadväznosti na špecifiká OP, pričom cieľom je podrobným spôsobom charakterizovať najmä spôsob realizácie projektu a bližšie špecifikovať oprávnené výdavky projektu;
  - g) Miera spolufinancovania zo strany EÚ (podľa prioritnej osi);
  - h) PSČ projektu, alebo iný vhodný identifikátor miesta;
  - i) Krajina;
  - j) Názov kategórie intervencií pre projekt v súlade s čl. 96 ods. 2 prvým pododsekom písm. b) bodom VI) nariadenia (EÚ) č. 1303/2013;
  - k) Dátum poslednej aktualizácie zoznamu projektov.
3. Hlavičky dátových polí a názvy projektov musia byť tiež uvedené aj v anglickom jazyku.
  4. RO zabezpečí informovanie všetkých cieľových skupín o zozname projektov, ktorý je aktualizovaný v mesačnom intervale v *.csv alebo *.xml formáte.
  5. Webové sídlo www.partnerskadohoda.gov.sk zabezpečí zverejnenie zoznamu projektov, ktoré boli spolufinancované z EŠIF.

6 Pokyny pri označovaní majetku a spotrebného materiálu

Pri označovaní nakúpeného dlhodobého majetku alebo spotrebného materiálu je potrebné využiť plagáty, štítky, samolepky, prípadne pečiatky.

Každý jednotlivý hmotný predmet by mal byť označený adekvátnym spôsobom.

6.1 Dlhodobý majetok

1. Rozmerovo väčšie druhy dlhodobého majetku (napr. prevádzkové stroje, dopravné prostriedky a pod.) **musia** byť označené:

- logom EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“ a „Európsky fond regionálneho rozvoja“)
- logom IROP

Tieto informácie musia byť umiestnené na všetkých predmetoch dlhodobého majetku obstaraných v rámci realizácie projektu, financovanom z prostriedkov EÚ.

2. Rozmerovo menšie druhy dlhodobého majetku (napr. výpočtová technika a pod.) **musia** byť označené:

- skráteným variantom loga EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“)
- logom IROP

Označenie musí byť umiestnené na najviac viditeľnom mieste (napr. na strojoch v oblasti, kde je stroj ovládaný pracovníkmi).

Označenie musí byť veľkosťou adekvátne cene majetku a tiež adekvátne použité vzhľadom na rozmery majetku, t. j. pri rozmerovo väčších druhoch majetku sa odporúča použiť plagát, príp. iná forma označenia obsahujúca všetky definované povinné náležitosti a pri rozmerovo menších druhoch majetku postačí na zabezpečenie publicity samolepka, štítok, resp. pečiatka.

Pokiaľ ide o majetok, pri ktorom je jeho označenie vzhľadom na jeho vlastnosti komplikované (napr. nehnuteľný majetok, majetok, ktorý nie je možné označiť z iných objektívnych dôvodov), prijímateľ zabezpečí aplikáciu iného, možného spôsobu označenia, t. j. zabezpečí umiestnenie adekvátneho propagačného prostriedku (napr. pamätnej dosky, stálej tabule alebo plagátu) v blízkosti majetku, prípadne na inom viditeľnom a vhodnom mieste.

6.2 Spotrebný materiál

V tomto prípade je potrebné umiestniť na predmet samolepku, štítok resp. pečiatku, ktorá zabezpečí informovanie verejnosti o pomoci z EÚ.

Spotrebný materiál musí byť označený:

- skráteným variantom loga EÚ (tzn. znak EÚ s odkazom „EURÓPSKA ÚNIA“)
- logom IROP

Označenie musí byť umiestnené na najviac viditeľnom mieste (napr. pri strojoch v oblasti, kde je stroj ovládaný pracovníkmi, pri knižných publikáciách na prvej textovej strane v prípade – ak ho nemožno umiestniť na obálke z dôvodu predchádzania jej poškodenia). Označenie musí byť veľkosťou adekvátne cene predmetu a tiež adekvátne použité vzhľadom na rozmery majetku.

Pokiaľ ide o predmety, pri ktorých je ich označenie vzhľadom na vlastnosti predmetu komplikované (napr. veľmi malý predmet, predmet, ktorý nie je možné označiť z iných objektívnych dôvodov), prijímateľ zabezpečí aplikáciu iného, možného spôsobu označenia, t.j. zabezpečí umiestnenie adekvátneho propagačného prostriedku v blízkosti predmetu, prípadne na inom viditeľnom a vhodnom mieste napr. na obale a pod.

V prípade využitia prostriedkov EÚ na nákup **kancelárskych potrieb bežnej dennej potreby**, ako napr. kancelárske spinky, gumy, pásky a pod., pričom tieto nebudú plniť úlohy v oblasti informovania a komunikácie o projekte, **nie je potrebné** tieto predmety žiadnym spôsobom **označovať**.

Znak EÚ a odkaz na EÚ a ďalšie súvisiace náležitosti musia byť vždy takej veľkosti, aby boli dostatočne výrazné, viditeľné, čitateľné a zrozumiteľné. Znak EÚ a odkaz na EÚ, ako aj ďalšie súvisiace náležitosti nesmú byť nikdy menšie ako ostatné zobrazené symboly a logá.

7 Zoznam príloh

Príloha č. 1 Dizajn manuál Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020

Príloha č. 2 Logá EÚ, IROP, MPRV SR, MZ SR, MK SR

Príloha č. 3 Vzor plagátu A3 (vo formáte .docx)